

Ректору Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Ю. Д. Бойчуку
rector@hnpu.edu.ua

Комітету з питань етики НАЗЯВО
public@naqa.gov.ua

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в дисертації Авраменко Олени Валеріївни

Керуючись п. 45 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, повідомляю про факти академічного плагіату в дисертації Авраменко Олени Валеріївни, поданій на здобуття наукового ступеня доктора філософії:

Авраменко Олена Валеріївна. Формування в майбутніх хореографів інформаційно-комунікаційної компетентності у процесі вивчення фахових дисциплін. — Дис. ... доктора філософії (спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки). — Харків, 2021.

Цю дисертацію Авраменко О. В. захистила 09.02.2021 року у спеціалізованій вченій раді ДФ 64.053.061, створеній у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди відповідно до наказу МОН України № 1446 від 28.12.2021 року (<http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053061-zahyst-dysertaciyi-avramenko-oleny-valeriyivny-09022022-r>). На сайті спецради відсутні текст дисертації та рецензії двох рецензентів.

Дисертація О. В. Авраменко відсутня на сайті НРАТ, але розміщена на сайті ХНПУ за адресою: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bc11654b-ee17-4f6a-a3ee-606e94a6d723/content> (веб-архівна копія розміщена в Інтернеті за адресою: <http://web.archive.org/web/20231216204356/https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bc11654b-ee17-4f6a-a3ee-606e94a6d723/content>).

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор **Перетяга Людмила Євгенівна**.

Згідно зі списком (с. 6, сс. II–III, сс. 190–191 дисертації), Авраменко О. В. має 12 праць, опублікованих за темою дисертації в 2017–2020 рр.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про

- освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 3. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в наукових роботах (авто-рефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо).
 - 3.1. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними.
 - 3.2. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).
 - 3.3. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за: ____»).

У дисертації Авраменко О. В. виявлені порушення, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»), та недотримання Авраменко О. В. пп. 3.1, 3.2 і 3.3 цих «Рекомендацій».

Виявлено, що дисертація Авраменко О. В. містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

- 1) **Безызвестных Е. А. Электронный портфолио как средство формирования ИКТ-компетентности будущих педагогов-тьюторов.** – Дисс. ... канд. пед. наук. – Красноярск, 2019. Дисертація розміщена на офіційному сайті Сибірського федерального університету; веб-архівна копія цієї сторінки сайту з розміщеним файлом дисертації: <http://web.archive.org/web/20231212190517/https://elib.sfu-kras.ru/bitstream/handle/2311/146731/Диссертация?sequence=1&isAllowed=y>.
- 2) **Соловьева Р. А. Педагогическое сопровождение формирования ИКТ-компетентности студентов в условиях регионального вуза.** – Дисс. ... канд. пед. наук. – Улан-Удэ, 2019. Дисертація розміщена на офіційному сайті Бурятського державного університету; веб-архівна копія сторінки сайту з розміщеним файлом дисертації: <http://web.archive.org/web/20231214211659/https://www.bsu.ru/content/disser/790/dissertaciya.pdf>.
- 3) **Павинская К. В. Формирование готовности студентов-хореографов к здоровьесберегающей деятельности.** – Дисс. ... канд. пед. наук. – Самара, 2020. Ця дисертація продається на сайті <https://www.dissercat.com/content/formirovanie-gotovnosti-studentov-khoreografov-k-zdorovesberegayushchei-deyatelnosti>; її можна завантажити безкоштовно: <http://false-science.ucoz.ua/Avramenko/Pavinskaya-diss.pdf>.
- 4) **Мартиненко О. Формування професійної компетентності майбутніх учителів хореографії в умовах вищого навчального закладу // Проблеми підготовки сучасного вчителя.** – 2015. – Вип. 12(2). – С. 165–174. (<http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

- bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAG E_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ppsv_2015_12%282%29_25.pdf
- 5) **Романовський О. Г., Гриньова В. М., Жерновникова О. А., Штефан Л. А., Фазан В. В. Формування цифрової компетентності майбутніх учителів математики : констатувальний етап // Інформаційні технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / Ін-т інформ. технол. і засобів навчання Нац. акад. пед. наук України, Ун-т менедж. освіти Нац. акад. пед. наук України. – Київ : НАПН, 2018. – Т. 65, № 3. – С. 184–200. (<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b3a4c75c-8945-4c0f-baaa-11211e3adeb3/content>)**
 - 6) **Ковінько А. В. Підготовка майбутніх учителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів засобами арт-терапії. – Дис. ... канд. пед. наук. – Харків, 2017. (Дисертація – на сайті НРАТ <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0418U003336/> або http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/2018/10/dis_Kovinko.pdf).**
 - 7) **Ратушняк Д. Ю. Подготовка студентов медицинского колледжа к использованию информационных технологий в будущей профессиональной деятельности. – Дисс. ... канд. пед. наук. – Шуя, 2016. Дисертація розміщена на офіційному сайті Ярославського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського; веб-архівна копія цієї сторінки сайту з розміщеним файлом дисертації: http://web.archive.org/web/20220108002727/https://yspu.org/images/4/40/Диссертация_Ратушняк_ДЮ.pdf**
 - 8) **Попова О. В., Губа А. В. Особистісно-діяльнісний підхід // Наукові підходи до педагогічних досліджень: колективна монографія / За заг. ред. д. пед. наук, професора, чл.-кор. НАПН України В.І. Лозової. – Харків, 2012. – С. 216–244. (<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5a07b71a-e9b8-4c24-bbcb-c6fd1932817b/content>)**
 - 9) **Семеріков С. О. Фундаменталізація навчання інформатичних дисциплін у вищій школі: Монографія. – Кривий Ріг: Мінерал; К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. (https://lib.iitta.gov.ua/704142/1/9789667830113_content.pdf)**

Дисертації К. Безизвестних, Р. Соловйової, К. Павінської, А. Ковінько та Д. Ратушняка, стаття О. Мартиненко відсутні в «Списку використаних джерел» дисертації О. В. Авраменко.

Стаття Романовського та ін. є в «Списку використаних джерел» дисертації О. В. Авраменко під №162, але переписані з неї фрагменти, що наведені в Порівняльній таблиці (Додаток 1), не мають на неї покликань.

Стаття Попової та Губи відсутня в «Списку використаних джерел» дисертації О. В. Авраменко, але там є під № 135 монографія «Наукові підходи до педагогічних досліджень», де ця стаття була надрукована. Переписані з цієї статті фрагменти, що наведені в Порівняльній таблиці (Додаток 1), не мають належних покликань на джерело запозичення.

Монографія Семерікова присутня в «Списку використаних джерел» дисертації О. В. Авраменко під № 168, але переписані звідти фрагменти, що наведені в Порівняльній таблиці (Додаток 1), не мають належних покликань на джерело запозичення.

Основний матеріал дисертації Авраменко О. В. (без Анотації, Змісту, Вступу, Списку використаних джерел та Додатків) викладений на сс. 11–83, 85–161 (усього – 150 сторінок), а с. 84 є пустою.

Академічний плагіат виявлений на сс. 11–83, 85–99, 101–110, 114–118, 124–141 і 157–159, включно з висновками №№ 1–2 (усього 124 сторінки), **що складає 83%.**

Таким чином, встановлено, що дисертація Авраменко О. В. не є самостійно виконаною роботою, а є перекладом раніше оприлюднених російськомовних та україномовних праць (статей та дисертацій).

Нааявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені статтею 42 Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності.

На підставі викладеного звертаюся до **ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Ю. Д. Бойчука** з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Авраменко О. В. на здобуття ступеня доктора філософії, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації Авраменко О. В. фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень Авраменко О. В. академічної доброчесності позбавити цю особу наукового ступеня доктора філософії шляхом скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження Авраменко О. В. ступеня доктора філософії та видачу відповідного диплома (ст. 6, п. 6 Закону України «Про вищу освіту»: *У разі встановлення відповідно до законодавства у кваліфікаційній роботі здобувача ступеня доктора філософії фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та/або порушення встановленої законодавством процедури захисту дисертації рішенням разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії скасовується закладом вищої освіти чи науковою установою, в якому (якій) вона була утворена, або Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України*).
3. Прошу вжити заходів, передбачених ст. 6, п. 6 Закону України «Про вищу освіту», до осіб, задіяних у захисті дисертації Авраменко О. В.: наукового керівника дисертації – доктора педагогічних наук Перетяги Людмили Євгенівни (ХНПУ) (*«позбавляється права участі у підготовці та атестації здобувачів ступеня доктора філософії строком на два роки»*), голови та членів разової спеціалізованої вченої ради ДФ 64.053.061 (рецензентів, опонентів) – доктора педагогічних наук Прокопенка Андрія Івановича (ХНПУ), кандидата педагогічних наук Бугаєць Наталії Анатоліївни (ХНПУ), докторів педагогічних наук Доценко Світлани Олександрівни (ХНПУ), Гевка Ігоря Васильовича (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка) та Жукової Оксани Анатоліївни (ХНПУ) (*«позбавляються права участі в атестації здобувачів ступеня доктора філософії строком на два роки»*).

Також звертаюся до **Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти** з проханням узяти під контроль розгляд цієї справи в ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, оскільки це вже третій випадок виявлення плагіату в дисертації, поданій на здобуття наукового ступеня доктора філософії і захищеній у цьому закладі вищої освіти.

У випадку підтвердження наведених фактів плагіату в дисертації Авраменко О. В. прошу НАЗЯВО, згідно зі ст. 6, п. 6 Закону України «Про вищу освіту», звернутися до Міністерства освіти і науки України з проханням щодо позбавлення закладу вищої освіти – Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди – права утворювати разову спеціалізовану вчену раду за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки» строком на один рік.

Звертаю також увагу **ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Ю. Д. Бойчука** та **Голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти А. П. Бутенка** на факти неодноразової участі в захисті плагіатних дисертацій докторів педагогічних наук **Прокопенка Андрія Івановича, Жерновникової Оксани Анатоліївни, Доценко Світлани Олександрівни, Гевка Ігоря Васильовича та Жукової Оксани Анатоліївни**, що може свідчити про організацію цими особами «фабрики плагіатних дисертацій». Так, зокрема, було встановлено, що в дисертаціях Цзі Іпіна та

О. В. Авраменко було використано без належних покликань однакове джерело запозичення текстів: дисертація Р. О. Соловйової (Улан-Уде, 2019).

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Авраменко О. В. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Авраменко О. В., поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії, у форматі pdf.
3. Електронні копії джерел неправомірного використання в форматі pdf:
 - 1) дисертація: Безызвестных Е. А. «Электронный портфолио как средство формирования ИКТ-компетентности будущих педагогов-тьюторов»;
 - 2) дисертація: Соловьева Р. А. «Педагогическое сопровождение формирования ИКТ-компетентности студентов в условиях регионального вуза»;
 - 3) дисертація: Павинская К. В. «Формирование готовности студентов-хореографов к здоровьесберегающей деятельности»;
 - 4) стаття: Мартиненко О. «Формування професійної компетентності майбутніх учителів хореографії в умовах вищого навчального закладу»;
 - 5) стаття: Романовський О. Г. та ін. «Формування цифрової компетентності майбутніх учителів математики : констатувальний етап»;
 - 6) дисертація: Ковінько А. В. «Підготовка майбутніх учителів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів засобами арт-терапії»;
 - 7) дисертація: Ратушняк Д. Ю. «Подготовка студентов медицинского колледжа к использованию информационных технологий в будущей профессиональной деятельности»;
 - 8) стаття: Попова О. В., Губа А. В. «Особистісно-діяльнісний підхід»;
 - 9) монографія: Семеріков С. О. «Фундаменталізація навчання інформатичних дисциплін у вищій школі».

27 грудня 2023 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук,
старший науковий співробітник